

А. В. Терепя
викладач математики,
Вінницький обласний комунальний
гуманітарно-педагогічний коледж,
м. Вінниця,
anizkoshapka@rambler.ru

НАСТУПНІСТЬ У НАВЧАННІ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Математично компетентний учитель початкової школи – це учитель, який володіє системним баченням процесів і явищ професійної діяльності, усвідомленням сутності навчального предмета та специфіки його викладання, орієнтується в характеристиках математичних явищ та об'єктів, з якими доведеться мати справу, вміє виявляти ці характеристики й прогнозувати результати своєї діяльності, розробляти напрями розвитку власної діяльності; вміє передавати математичну інформацію, користується вербальними та не вербальними засобами передачі математичної інформації, вміє передбачати типові математичні помилки у школярів та володіє прийомами їх попередження.

Процес розвитку математичної компетентності у майбутніх учителів початкової школи в першу чергу залежить від рівня математичних знань абітурієнтів. Для цього процесу характерні також окремі проблемні аспекти: проблема партнерської взаємодії; проблема творчості у діяльності майбутнього педагога та пізнавальної самостійності у процесі вивчення математики; проблема готовності та здатності систематизувати й узагальнювати математичну інформацію, бачити нез'ясовані аспекти в математичних явищах. У студентів педагогічних коледжів недостатній рівень: математичного мислення; вільного володіння теоретичними знаннями з математики; свідомого розуміння методів математики.

Щоб сприяти розвитку математичної компетентності студентів в педагогічних коледжів, потрібно забезпечити навчальні аудиторії необхідними методичним та технічним засобами навчання а також відповідними програмними продуктами з математики.

Розвиток математичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи має здійснюватися поетапно з використанням різних методів (пояснювально-репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький), форм (фронтальна, індивідуальна, групова у вигляді лекцій, педагогічних практик, самостійних робіт), засобів навчання (мультимедійні та інформаційні програми освіти, картки, інтерактивні технології, педагогічне тестування, самостійна діяльність) [5], факторів, що впливають на розвиток математичної компетентності (рівень математичної грамотності, умови формування математичної грамотності майбутнього вчителя, педагогічний стаж, соціальні умови), принципів навчання (науковості, доступності, систематичності й послідовності, наочності, міцності засвоєння знань та умінь, активності студентів у навчанні). До найбільш важливих чинників, що впливають на розвиток математичної компетентності майбутніх учителів початкової школи варто віднести: принцип цілепокладання, принцип інтеграції, принцип функціональної повноти, принцип наступності, принцип прикладної спрямованості тощо [4].

Як зазначає Ю. Львов, наступність – це: зв'язок попереднього матеріалу з наступним, взаємодія попередніх і нових знань; поступове розширення і поглиблення знань, умінь і навичок, їх повторення на більш високому рівні; врахування якісних змін, які відбуваються в особистості вихованця, зростання рівня його розумового розвитку й наявних знань, умінь і навичок; забезпечення внутрішньо- предметних зв'язків; встановлення зв'язків між окремими етапами навчання [2].

Наступність як чинник розвитку математичної компетентності створює умови для успішного переходу студента до професійної діяльності. Наступність передбачає розвиток математичної компетентності студента на основі максимального використання того позитивного досвіду, якого студент набув до вступу у коледж. Для того щоб у процесі навчання студентів коледжу відбувався розвиток їх математичної компетентності, необхідно організувати його таким чином, щоб поруч із формуванням знань, умінь та навичок з математики забезпечити розвиток мотиваційної сфери, пізнавальної сфери, діяльнісно-практичної сфери, емоційно-вольової сфери тощо. Наступність у навчанні сприяє продовженню всебічного розвитку математичної компетентності з урахуванням специфіки навчання в

коледжі; вводить у навчальний процес різні види розумової діяльності (доповіді, конференції); удосконалює форми організації і методи навчання математики в коледжах і таким чином сприяє розвитку математичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи.

Література

1. Борисенко М. Ю. Проблема наступності в навчанні математики учнів початкової та основної ланок загальноосвітньої школи / М. Ю. Борисенко // Проблеми та перспективи фахової підготовки вчителя математики : зб. наук, праць за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф., 26-27 квітня 2012р. / М-во освіти, науки, молоді та спорту України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського [та ін.]. - Вінниця : ВДПУ, 2012. – С. 295-297.
2. Львов Ю. В. Преемственность педагогического руководства трудом учащихся : дис. ... канд. пед. наук. – Л., 1989. – С. 33.
3. Максименко С. Д. Загальна психологія : Навч. Посіб. - 3-тє вид., стереотип / С. Д. Максименко, В. О. Соловієнко. – К. : МАУП, 2007. – 256 с.
4. Матяш О. И. Чинники вдосконалення змісту і технологій методичної підготовки майбутніх учителів математики до навчання учнів геометрії / О. І. Матяш // Science and education a new dimension. – Vol. 35. – Budapest: SCASPEE, 2014. – С.53–57.
5. Скафа О.І. Засоби формування методичної компетентності майбутнього вчителя математики / О.І. Скафа // Проблеми та перспективи фахової підготовки вчителя математики : зб. наук, праць за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф., 26-27 квітня 2012р. / М-во освіти, науки, молоді та спорту України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського [та ін.]. - Вінниця : ВДПУ, 2012. – С. 52-54.

Анотація. Терєпа А. В. Наступність у навчанні як чинник розвитку математичної компетентності майбутніх учителів початкової школи. Розглянуто поняття розвитку математичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи, наведено основні компоненти цього процесу. Акцентовано увагу на важливості процесу наступності у навчанні математики як чинника розвитку математичної компетентності.

Ключові слова: майбутній учитель початкової школи, розвиток математичної компетентності, наступність у навчанні.

Аннотация. Терєпа А. В. Преемственность в обучении как фактор развития математической компетентности будущих учителей начальной школы. Рассмотрены понятие развития математической компетентности будущего учителя начальной школы, приведены основные компоненты этого процесса. Акцентировано внимание на важности процесса преемственности в обучении математике как фактора развития математической компетентности.

Ключевые слова: будущий учитель начальной школы, развитие математической компетентности, преемственность в обучении.

Abstract. Terepa A. V. Continuity in education as a factor in the development of mathematical competence of future primary school teachers. The notion of mathematical competence of future

elementary school teacher, are the main components of this process. The attention on the importance of continuity in the process of teaching mathematics as a factor in the development of mathematical competence.

Key words: *primary school teachers, development of mathematical competence, continuity in learning.*